

ตลาดทุเรียนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจเปลี่ยนโฉม ทุเรียนเวียดนามเติบโตแบบ “ก้าวกระโดด” จับตาไล่จีไทยในตลาดจีน หลังส่งออกพุ่งต่อเนื่อง

เมื่อ 4 ปีก่อน แทบไม่มีใครเชื่อว่า ผลไม้ชนิดหนึ่งจะสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกให้แก่ประเทศได้สูงถึงระดับหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา การส่งออกทุเรียนของเวียดนามได้ทำสถิติสูงสุดใหม่อย่างต่อเนื่องในทุกปี และจากการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกหลายประการที่ทยอยปรากฏขึ้น “ราชาแห่งผลไม้” ชนิดนี้กำลังมุ่งหน้าไปสู่เป้าหมายมูลค่าการส่งออก 4,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีนี้ และมีแนวโน้มที่จะสร้างสถิติใหม่อย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีข้างหน้า

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกทุเรียนคิดเป็นมูลค่าเกือบ 1,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 32% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ทำให้ทุเรียนยังคงเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่มีอัตราการเติบโตของมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นไป ทุเรียนในพื้นที่เขตที่ราบสูงตอนกลางของเวียดนาม (Tây Nguyên) จะเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตจำนวนมาก และจะต่อเนื่องไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกทุเรียนเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่เกือบ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มการเติบโตในปัจจุบัน แม้ใช้การคาดการณ์ในระดับค่อนข้างระมัดระวัง มูลค่าการส่งออกทุเรียนของเวียดนามตลอดปี 2569 ก็มีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะทะลุ 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมุ่งหน้าสู่สถิติใหม่ที่ระดับ 4,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นที่น่าจับตามอง คือ ทุเรียนเวียดนามมีแนวโน้มที่จะสามารถไล่ตามประเทศไทยได้ทันในการแข่งขันในตลาดจีน

ก่อนที่ทุเรียนจากเขตที่ราบสูงตอนกลางของเวียดนามจะเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวครั้งใหญ่ อุตสาหกรรมทุเรียนของประเทศได้รับข่าวดีหลายประการ โดยหนึ่งในข่าวที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน (General Administration of Customs of the People's Republic of China: GACC) ได้ให้การรับรองผลการตรวจวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการของเวียดนามจำนวน 18 แห่งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม ส่งผลให้จำนวนห้องปฏิบัติการของเวียดนามที่ได้รับการรับรองจากฝ่ายจีนเพิ่มขึ้นเป็น 50 แห่ง ซึ่งถือเป็นหลักประกันสำคัญในการสนับสนุนการขยายตลาดส่งออกทุเรียนของเวียดนามในระยะต่อไป

ขณะเดียวกัน หน่วยงานต่าง ๆ ของเวียดนามทั้งในระดับส่วนกลางและระดับท้องถิ่นได้ประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในการยื่นขอรหัสพื้นที่เพาะปลูก (Planting Area Code) พร้อมทั้งปรับลดและทำให้กระบวนการอนุมัติมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงดำเนินการผ่านระบบดิจิทัลตลอดกระบวนการ ส่งผลให้ระยะเวลาในการดำเนินการลดลงเหลือเพียง 3 วัน

อีกหนึ่งข่าวดีที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่อุตสาหกรรม คือ ทุเรียนเวียดนามได้รับอนุญาตให้เข้าสู่ตลาดอินเดีย โดยอินเดียได้รับการประเมินว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพในการพัฒนาอย่างมาก ภายใต้สถานการณ์ที่ปริมาณการจัดหาทุเรียนจากเวียดนามและไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การประสบความสำเร็จในการเปิดตลาดอินเดียจึงมีความหมายในเชิงบวกและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขยายตลาดส่งออกของเวียดนาม

ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเห็นว่า ด้วยความพยายามของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการเร่งแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนการผลักดันการเจรจาเพื่อเปิดตลาด และการขยายตลาดส่งออกอย่างต่อเนื่อง อุตสาหกรรมทุเรียนของเวียดนามมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่การเติบโตแบบ “ก้าวกระโดด” รอบที่สองในระยะปัจจุบัน

หลังจากที่ เวียดนามและจีนลงนามในพิธีสารอย่างเป็นทางการว่าด้วยการส่งออกทุเรียนสด ไปยังจีนในเดือนกรกฎาคม 2565 การส่งออกทุเรียนของเวียดนามก็เติบโตอย่างรวดเร็วราวกับ “ติดจรวด” โดยในปี 2565 แม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาไม่กี่เดือนหลังจากเปิดตลาด แต่เวียดนามสามารถส่งออกทุเรียนคิดเป็นมูลค่าถึง 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และต่อมาในปีเดียวกัน มูลค่าการส่งออกก็พุ่งสูงขึ้นถึง 2,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นับจากนั้น แม้จะต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ แต่อุตสาหกรรมทุเรียนของเวียดนามยังคงรักษาอัตราการเติบโตในระดับเลขสองหลักอย่างต่อเนื่อง

นายดัง ฟุก เหงียน (Đặng Phúc Nguyễn) เลขาธิการสมาคมผักและผลไม้เวียดนาม กล่าวว่า การส่งออกทุเรียนถือเป็น “ปาฏิหาริย์ครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การค้าของเวียดนาม” เนื่องจากที่ผ่านมาไม่เคยมีสินค้าเกษตรชนิดใดสามารถสร้างผลสำเร็จในระดับดังกล่าวมาก่อน หากพริกไทยได้รับการขนานนามว่าเป็น “ทองคำดำ” (Black Gold) กาแฟเป็น “ทองคำสีน้ำตาล” (Brown Gold) แล้ว ทุเรียนก็สมควรได้รับการขนานนามว่าเป็น “ทองคำ 10K” ของสินค้าเกษตรเวียดนาม อย่างแท้จริง

ในความเป็นจริง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา พืชเศรษฐกิจ “ทองคำ” ทั้งสามชนิด ได้แก่ พริกไทย กาแฟ และทุเรียน ต่างแข่งขันกันอยู่ในพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรในเขตที่ราบสูงตอนกลางของเวียดนาม

ในปี 2568 เวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกพริกไทยประมาณ 130,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 812,500 ไร่ และมีมูลค่าการส่งออกเกือบ 1,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่กาแฟมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 710,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 4.44 ล้านไร่ และมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 8,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนทุเรียนมีพื้นที่เพาะปลูกแล้ว มากกว่า 150,000 เฮกตาร์ หรือมากกว่า 937,500 ไร่ และมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 3,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

หากพิจารณาในภาพรวมที่กว้างขึ้น ทุเรียนได้กลายเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม โดยมูลค่าการสร้างรายได้จากการส่งออกทุเรียนมีขนาดใกล้เคียงกับสินค้าเกษตรและอาหารส่งออกหลักแบบดั้งเดิมของเวียดนาม ได้แก่ ข้าว กุ้ง ยางพาราธรรมชาติ และเม็ดมะม่วงหิมพานต์

สาเหตุที่ทุเรียนได้รับการขนานนามว่า “ทองคำ 10K” ยังมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ทุเรียนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Added Value) ได้สูงกว่าสินค้าเกษตรหลักชนิดอื่นอย่างมาก

สำหรับพริกไทย กาแฟ ข้าว กุ้ง ยางพารา และเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ในกระบวนการผลิตต่างมีการพึ่งพาวัตถุดิบนำเข้าในระดับที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศและพื้นที่ในการสร้างผลกำไรค่อนข้างจำกัด

ในทางตรงกันข้าม ทุเรียนเกือบทั้งหมดผลิตโดยเกษตรกรชาวเวียดนามภายในประเทศ ดังนั้น มูลค่าจากการส่งออกทุเรียนส่วนใหญ่จึงถูกสร้างขึ้นภายในประเทศเวียดนามเอง ขณะที่ส่วนที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศมีสัดส่วนเพียงเล็กน้อย และส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคบางกลุ่มที่ต้องการทดลองรสชาติที่แตกต่างกัน

แปลและเรียบเรียงโดย สปช.ปักกิ่ง

แหล่งที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/t9pCsIj8w9F4yEKf1KMUKQ>

